

**ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับ
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา รยอง เขต 1**

**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE HIGHLY EFFECTIVE LEADERSHIP STYLE
OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE PROCESS OF SUPERVISION
WITHIN THE SCHOOL OF PLUAK DAENG GROUP UNDER RAYONG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

เปมิกา ทองเงิน, สมชัย พุทธา และ ฐิติพัฒน์ หิรัญนิธิธำรง

นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก, มหาวิทยาลัยเกริก และ มหาวิทยาลัยเกริก

Pemika Thong-ngern, Somchai Puttha and Thitipat Hirannithithamrong

Student of Education Administration, Kirk University, Kirk University and Kirk University

*Corresponding author Email : tuckkie.hassadee@gmail.com

(วันที่รับบทความ : กรกฎาคม 17, 2565 ; วันแก้ไขบทความ : กรกฎาคม 31, 2565 ; วันตอบรับบทความ : สิงหาคม 1, 2565)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารโรงเรียน 2) กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 219 คน จาก 17 โรงเรียน ของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รยองเขต 1 เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประยุกต์ตามวิธีของลิเคอร์ท มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แบบผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 แบบผู้นำแบบนักบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 แบบผู้นำแบบนักพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และแบบภาวะผู้นำที่ยึดระเบียบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34

2. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับมากที่สุด 4 ข้อ และระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49

3. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รยอง เขต 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน
คำสำคัญ : แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง, กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the highly effective leadership style of school administrators, 2) the process of supervision within schools and 3) the relationship between the highly effective leadership style of school administrators and the supervision process within the schools of Pluak Daeng group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The 219 samples were

the school administrators and teachers from 17 schools of Pluak Daeng group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument used was the questionnaire applied to Likert's pattern with 5 Rating Scale. The questionnaire's confidence value was 0.98. The data were analyzed by statistical packaged programs such as Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and Pearson's Correlation Coefficient.

The results showed that :

1. The highly effective leadership style of school administrators of Pluak Daeng group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1, The overall level was at a high level with a mean of 4.40. When considering each aspect found that all aspects were at a high level in descending order, namely, Artistic authoritative leadership style has an average of 4.49, Executive leadership style has a mean of 4.42, Developer leadership has a mean of 4.34 and an orderly leadership style has a mean of 4.34.

2. The supervision process within schools of Pluak Daeng group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1, The overall level was at the highest level with a mean of 4.67. when considering each aspect found that 4 items at the highest level and 1 item at the highest level in descending order as follows: The internal supervision evaluation has an average of 4.88, Supervision operation within the school has an average of 4.75, Education before supervision within the school has an average of 4.60 and planning supervision within the school has an average of 4.49.

3. The relationship between the highly effective leadership style of school administrators and the school supervision process of Pluak Daeng group under Rayong Primary Educational Service Area Office 1, overall found that there was no relationship.

Keywords : The Highly Effective Leadership Style, The Process of Supervision within The School, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างทุนมนุษย์ จึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ว่าด้วยการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายต่อครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานมีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น และระดับความพึงพอใจของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเพิ่มขึ้น โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดศักยภาพการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่สมวัย มีคุณภาพ เช่นเดียวกับยุทธศาสตร์ที่ 6 ว่าด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมายต่อระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพมีตัวชี้วัด และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงควรมีแบบภาวะผู้นำในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้ครู และบุคลากรในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเสริมแรงให้กำลังใจในเชิงบวกและอำนาจการ สนับสนุนครูและบุคลากร เมื่อต้องการความช่วยเหลือ เพื่อเกิดคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ญ-ฐ)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนา โดยที่การพัฒนาแบบตามทฤษฎี 3 มิติ จากการวิจัยที่มหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio University) จากแนวคิดการศึกษาภาวะผู้นำของ Reddin (1970 : 36-39) โดยผู้นำที่มีประสิทธิผลสูง 4 แบบตามทฤษฎี 3 มิติ ได้แก่ 1) ผู้นำแบบยึดระเบียบ (Bureaucrat) 2) ผู้นำแบบนักพัฒนา (Developer) 3) ผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ (Benevolent Autocrat) 4) ผู้นำแบบนักบริหาร (Executive) หากผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมมุ่งให้ครูปฏิบัติงานอย่างได้ผล โดยริเริ่มจัดการ

และอำนวยการ มีภาวะความเป็นผู้นำ แสดงความเห็นความเห็นอก เห็นใจ ไว้วางใจ และให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน จะส่งผลให้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพสังคมปัจจุบันร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนามนุษย์กับการปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้องทำควบคู่กัน ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 13) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551 พัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำหลักสูตรที่เหมาะสมมาใช้ในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้นและมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามประกาศนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2564-2565 ข้อที่ 4 ด้านประสิทธิภาพ ข้อที่ 4.6 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 1) สถานศึกษาทุกโรงเรียนต้องส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา และจัดการบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพตามวิธีใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ โดยเหตุนี้แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2563-2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้กำหนดอำนาจให้กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาได้นิเทศติดตามและประเมินผลในสถานศึกษาของจังหวัดสระแก้ว ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการประเมินติดตามไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกับครูและบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรมาตรฐานการศึกษาชาติเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1, 2563 : 121)

จากแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2563-2565 ดังกล่าวข้างต้น การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษามีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้นเพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานในขอบเขตที่ตนเองรับผิดชอบประสบความสำเร็จเป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับระเบียบวิธีการดำเนินงานที่กำหนดไว้ ซึ่งวัชรวิศา เล่าเรียนดี (2553 : 7) ได้ให้แนวคิดว่าการนิเทศภายในโรงเรียน จึงเป็นยุทธวิธีที่ผู้เกี่ยวข้องควรหาแนวทางดำเนินการกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Joyce and Showers, 1982 : 4) ดังนั้น การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นขอบข่ายงานหนึ่งในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แนะนำและชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองให้แก่ครู ชวนช่วย อาจินสมจาร (2547) ตามแนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning-P) 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) 3) การปฏิบัติการนิเทศ (Doing-D) 4) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เพื่อให้โรงเรียนมีกรอบแนวคิดในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีกระบวนการตามบริบทของโรงเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นในการจัดการเรียนการสอนครู และบุคลากรในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 15)

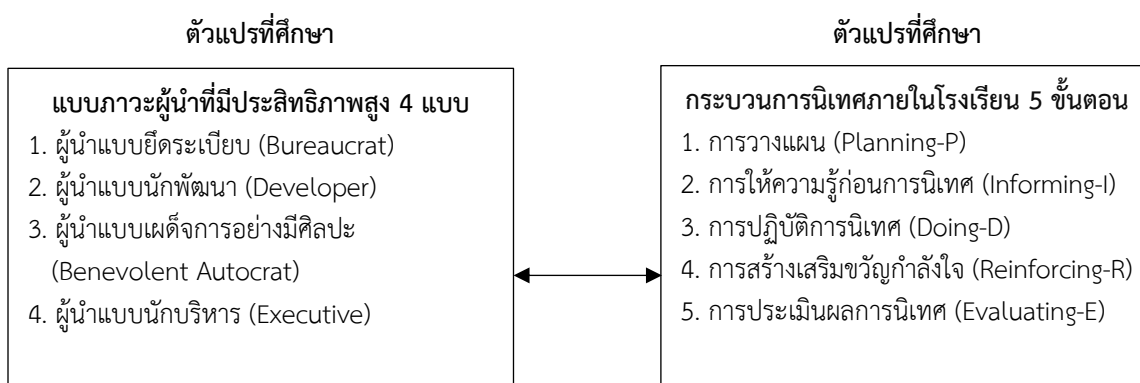
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
2. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามกรอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง 4 แบบของเรดดิน (Reddin, 1970 : 36-39) และกรอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 15) โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 455 คน จาก 17 โรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน ที่จำนวนประชากร 460 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน โดยมากกว่าจำนวนที่เปิดตารางของเครจซี และมอร์แกน อยู่ 9 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนเป็นรายโรงเรียนจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ตัวแปรที่ศึกษา

1. แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง 4 แบบ ได้แก่ ผู้นำแบบยึดระเบียบ (Bureaucrat) ผู้นำแบบนักพัฒนา (Developer) ผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ (Benevolent Autocrat) ผู้นำแบบนักบริหาร (Executive)

2. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning-P) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) การปฏิบัติการนิเทศ (Doing-D) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 สร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

1. ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งที่รับผิดชอบ และขนาดโรงเรียน

2. ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตามที่ได้ศึกษาแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 ขึ้นไป

2. ทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยเกริก เพื่อแจ้งขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 17 โรงเรียน เพื่อแจ้งขอเก็บข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามพร้อมกับแบบสอบถามไปแจกผู้บริหารสถานศึกษา และครูของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้วยตนเอง

3. รับแบบสอบถามกลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วมีความสมบูรณ์ จำนวน 219 ฉบับ

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน ของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แบบผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 แบบผู้นำแบบนักบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 แบบผู้นำแบบนักพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และแบบภาวะผู้นำที่ยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34

2. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49

3. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่แบบผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ รองลงมา ได้แก่แบบผู้นำแบบนักบริหาร และต่ำกว่าทุกด้าน ได้แก่ แบบภาวะผู้นำที่ยืดหยุ่น จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า แบบผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยส่วนใหญ่มีลักษณะของผู้นำที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีประสบการณ์ในการทำงานมาก มุ่งผลงานเป็นหลัก และมีความคาดหวังต่อผลงานของบุคลากร จึงมีการวางแผนแบบแผนการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายให้บุคลากรเพื่อให้บุคลากรสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างมาตรฐานด้านความเป็นเลิศแก่บุคลากร อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังมีการสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการสั่งการอย่างมีศิลปะ มีความชัดเจน นุ่มนวล เข้าใจง่าย ซึ่งทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามคำสั่งไปเป็นอย่างดีและเป็นไปตามแบบแผน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการฝึกฝนหาความชำนาญในการเรียนรู้สิ่งใหม่ให้รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์และข่าวสารในปัจจุบัน เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง และพัฒนาระบบการศึกษาในสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่จะมีข้อมูลทั่วไปเป็นเพศหญิง ตำแหน่งครู ภูมิการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-4 ปี อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยกลุ่มตัวอย่างนี้ได้มีการร่วมงานกับผู้บริหารสถานศึกษาในตลอดระยะเวลาการทำงานอยู่ในสถานศึกษา จึงสามารถให้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงและมีความน่าเชื่อถือ จากแบบภาวะผู้นำข้างต้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎี 3 มิติของ Reddin (1970 : 36-39) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและแบบของผู้นำทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพสูง 4 แบบ ได้แก่ ผู้นำแบบยืดหยุ่น (Bureaucrat) ผู้นำแบบนักพัฒนา (Developer) ผู้นำแบบเผด็จการอย่างมีศิลปะ (Benevolent Autocrat) ผู้นำแบบนักบริหาร (Executive) สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ไชยจิตร และคณะ (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนในอำเภอน้ำยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนในอำเภอน้ำยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Breaker (2009 : Abstract) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในเรกอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และต่ำกว่าทุกด้าน ได้แก่ การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เห็นความสำคัญของการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นอย่างมาก

เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ เมื่อพบว่ามีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562 : 15) ได้กำหนดกระบวนการดำเนินงานไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning-P) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) การปฏิบัติการนิเทศ (Doing-D) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) จากกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการดำเนินงานตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน โดยเฉพาะในด้านการประเมินการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้นิเทศมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินที่ชัดเจน โดยยึดตามบริบทของโรงเรียนเป็นหลัก ดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นขั้นตอนตามที่ได้กำหนดไว้ มีการประเมินสื่อและเครื่องมือ พร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติม หากจุดที่ควรพัฒนาร่วมกัน ยกตัวอย่างสื่อที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ให้กับครูและบุคลากรได้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น หลังจากดำเนินการตามขั้นตอนแล้วผู้นิเทศมีการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ หากตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จะมีการประเมินผลสัมฤทธิ์พร้อมกับจัดทำรายงานการนิเทศภายในโรงเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สุดท้ายต้องดำเนินการเผยแพร่ผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง และชุมชนในการส่งบุตรหลาน เข้ามาศึกษาในโรงเรียน และสามารถเป็นผลผลิตที่ออกสู่สังคมได้อย่างเป็นที่น่าภาคภูมิใจ จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ตำแหน่งครู วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำให้ผลการวิจัยด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญแก่การประเมินผลการนิเทศภายในเป็นอย่างมาก เพราะทำให้ทราบถึงจุดที่ควรพัฒนาต่าง ๆ เพื่อนำไปแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด โดยสอดคล้องกับแนวคิดของชาญชัย อาจินสมาจาร (2547) กล่าวว่า การจัดให้มีการเรียนการสอนและการประเมินผล เพื่อให้ทราบว่าคุณครูได้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ หากไม่บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุศิษฐ์ นากแก้ว และคณะ (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประเมินผลและรายงานผล รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Allen (2015 : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ : ความจำเป็นในการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการและการนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเน้นการพัฒนาความสามารถในการจัดเรียนการสอนของครูและความสามารถในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการพัฒนาด้านการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การจัดการและการนิเทศที่เหมาะสมนั้น โรงเรียนควรเน้นย้ำถึงหลักการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษากับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า หากผู้บริหารสถานศึกษาใช้แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงในการบริหารงานในระดับมากหรือน้อย ก็ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนแต่อย่างใด จะเห็นได้จากเมื่อพิจารณาข้อมูลที่นำเสนอในรายชื่อบุคคลจะพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึดระเบียบกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ผกผันกันอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ใช้แบบภาวะผู้นำที่ยึดระเบียบ มีผลทำให้การวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามแบบเกณฑ์เก่าที่เคยปฏิบัติ โดยการปฏิบัติโดยยึดเกณฑ์เก่าทำให้การดำเนินงานไม่มีการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งหากไม่มีการกำหนดข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ นั้น จะทำให้การวางแผนการนิเทศเกิดขึ้นได้ยาก หรือไม่เกิดขึ้นเลย เช่นเดียวกันกับเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึดระเบียบกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ผกผันกันอยู่ในระดับต่ำ หากมีการใช้แบบภาวะผู้นำที่ยึดระเบียบ โดยการปฏิบัติโดยยึด

เกณฑ์เก่า ทำให้กระบวนการนิเทศทั้งระบบก็จะเป็นไปได้ยากหรือไม่เกิดขึ้นเลย เช่น การวางแผน (Planning-P) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) การปฏิบัติการนิเทศ (Doing-D) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) และการประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ว่า การวางแผน (Planning-P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการ ประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษาเป็นสำคัญ จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ตำแหน่งครู ประสบการณ์การทำงาน 1-4 ปี ซึ่งถือว่ากลุ่ม ตัวอย่างที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่อายุน้อย จึงอาจไม่ชอบการที่ผู้บริหารสถานศึกษายึดระเบียบมาจนเกินไป ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลงตามไปด้วย และส่งผลให้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีคุณภาพที่ลด ต่ำลงในทุกด้าน แต่งานวิจัยของจรินทร์ อุตสาหะ และคณะ (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อธิษฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การนิเทศภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ Jafarzadeh (2014 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองคาราจ ประเทศอิหร่าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหาร 3 ทักษะ คือ ทักษะเชิงเทคนิค ทักษะเชิงมนุษย์ และ ทักษะเชิงโน้มน้าของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ทักษะใด ๆ ที่ผู้บริหารมีเพิ่มขึ้น ประสิทธิผลของโรงเรียนก็จะเพิ่มขึ้นตามความสัมพันธ์กันทางบวก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง ด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึดระเบียบ มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นอันดับสุดท้ายจึงควรเสนอว่า ให้ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงพัฒนาในด้านการดำเนินงานตาม แบบเกณฑ์เก่าที่เคยปฏิบัติ โดยการดำเนินงานตามแบบเกณฑ์เก่าอาจทำให้การดำเนินงานไม่มีการพัฒนาที่เท่าทันต่อ สถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการปรับปรุงยุคให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ต้องมี ความสอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การ ดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เป็นอันดับสุดท้าย จึงควรเสนอว่า ให้ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง ร่วมกันปรับปรุงในด้านการวิเคราะห์ ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนกำหนด ซึ่งจะเห็นได้ว่า บางโรงเรียนมีการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ โดยไม่ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียน ส่งผลให้การ ดำเนินงานไม่บรรลุตามตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ซ้ำ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ที่สอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนจะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวบ่งชี้คุณภาพต่าง ๆ ที่ กำหนด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึด ระเบียบกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ผกผันกันอยู่ในระดับต่ำ จึงเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับการใช้แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง กับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง ด้านผู้บริหารสถานศึกษาเป็นนักวางแผนและมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานในยุค ของโลกการเปลี่ยนแปลง ทำให้มีการวางแผนขั้นตอนปฏิบัติก่อนนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกัน เพื่อเป็นการเปิดโอกาส ให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้วางแผนร่วมกันเสนอแนวคิดต่าง ๆ นำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุตามเป้าหมายที่

กำหนดไว้ได้สำเร็จ ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จะต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแบบภาวะผู้นำกับการบริหารในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. ควรศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีรูปแบบที่หลากหลาย และทันสมัยต่อยุคปัจจุบัน เพื่อนำมาพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ให้ดียิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพครูของกลุ่มปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- จรินทร์ อุตสาหะ และคณะ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 8 (2), 17–31.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2547). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : เคแอนดีพีบุ๊คส์.
- ทัศนีย์ ไชยจิตร และคณะ. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนในอำเภอน้ำยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.
- วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 5 (1), 103–119.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). การนิเทศการสอน : Supervision of Instruction. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2563-2565. ระยอง : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565. กรุงเทพฯ : สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
- _____. (2562). แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2560-2579. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อนุศิษฐ์ นากแก้ว และคณะ. (2564). การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 7 (6), 85–96.
- Agih A. Allen. (2015). Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality Education Service Delivery. *An International Multidisciplinary Journal*, 9 (3), 62-74
- Breaker, J. L. (2009). Transformational Leadership and the Leadership Performance of Oregon Secondary School Principals. Dissertation in Doctor of Education Seattle University.
- Jafarzadeh. (2014). Administrative skills and effectiveness of primary schools in Karachi, Iran. Englewood Cliffs, N. J. : Prentice-Hall International.
- Joyce, B. & Showers, B. (1982). The Coaching of Teaching. *Educational Leadership*, 40 (1), 4–10.
- William, J. Reddin. (1970). *Managerial Effectiveness*. New York : McGraw-Hill Book Co.